

ДО
МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
СОФИЯ

**СТАНОВИЩЕ НА АКАДЕМИЧНОТО РЪКОВОДСТВО НА МЕДИЦИНСКИ
УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р П. СТОЯНОВ“ - ВАРНА**

Относно: Становище и предложения относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на МОН

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДАМЯНОВА,

Висшите училища се ползват с академична автономия, която включва академични свободи и академично самоуправление. Въвеждането на механизъм за външен контрол по предвидения в ЗИД на ЗВО начин считаме за проява на свръхрегулация, която е безпредметна и не е в унисон с целта на Закона за висшето образование – осигуряване на академична автономия на висшите училища с цел постигане на ефективна организация на работния и творчески процес, съобразно спецификата на дейността на висшето училище. Считаме за неуместни и противоречащи на целта на закона следните изменения и допълнения:

1. Политиката за развитие на висшите училища, която се разработва съвместно от заинтересованите страни и се утвърждава от министъра на образованието и науката. Дейността на всяко висше училище има характерни специфични особености, произтичащи не само от профила на основните специалности, по които се провежда обучение, но и от други фактори, напр. населеното място /свързано с наличието на възможности за привличане на студенти, научно-преподавателски състав, развитие на международното сътрудничество, научно-изследователската дейност и др./, предоставената материална база, наличните ресурси, в т.ч. академичен състав, оборудване и др. Органите на управление на висшето училище най-точно могат да определят и разработят стратегия/политика за развитие на висшето училище, отчитайки тези специфики.
2. Задължението на новоизбрания ректор да изпълнява „политика за развитие“ на висшето училище, разработена от предишния, считаме за грубо нарушаване на академичната автономия. Съгласно чл.30, ал.1 от ЗВО Академичният съвет е орган на управление на висшето училище, който определя образователната политика на висшето училище, приема мандатната програма и контролира изпълнението ѝ. Съгласно чл.32, ал.3 от ЗВО „в началото на своето управление ректорът представя мандатна програма, която се приема от Академичния съвет...“. Предложените изменения и допълнения силно ограничават

новоизбраният ректор и новоизбрания Академичен съвет, в качеството им на органи на управление на висшето училище, да упражнят делегираните им от закона правомощия, изразяващи се в избор на стратегия за развитие на висшето училище, обективизирана в мандатната програма, представена от ректора и приета от Академичния съвет. В този смисъл е абсурдно изискването ректора да представя отчет за изпълнението на „политика за развитие“, в чието разработване не е участвал. Идеята за приемственост е чудесна, но кандидатите за избор представят своето виждане за проблемите и възможностите за тяхното преодоляване и въз основа на това биват избирани. В обществения живот няма аналог избран кандидат да изпълнява и да отчита резултатите от изпълнението на „политика за развитие“, разработена при предходно управление.

3. Договорът за управление, който съгласно посочените предложения ще бъде сключван между министъра на образованието и науката и избрания от Общото събрание ректор е допълнителна, противоречаща на закона регулация на отношенията между ректора и висшето училище, което грубо нарушава академичната автономия на висшите училища и Кодекса на труда.

4. В §11, т.2 на ЗИД на ЗВО има противоречие в текста на разпоредбата. Регламентирано е, че „Общото събрание на факултета се състои от членовете на академичния състав...“, което предполага, че всички членове на академичния състав на факултета са членове на органа. Изречение второ определя, че $\frac{1}{4}$ от членовете на академичния състав в Общото събрание са нехабилитирани лица. Ако текстът на разпоредбата остане в този вид означава, че трябва да се поддържа непрекъснато посоченото съотношение на броя хабилитирани и нехабилитирани преподаватели във факултетите.

5. Счита се за неуместно и немотивирано предложението представител на общината да е член на съвета на настоятелите на висше училище с адрес в съответната община. Това може да бъде приложено успешно за общински училища, но не и за държавните висши училища, контролът върху дейността на които се осъществява от страна на държавата.

6. В противоречие с правомощията на Академичния съвет да определя и приема бюджета на висшето училище е предложението за въвеждане на правила, приети от Министерски съвет за определяне на минималната заплата за академична длъжност и на заплата на ректора. Възнагражденията се изплащат от бюджета на висшето училище, но органът, определящ бюджета няма да има компетентност да взема решение относно механизма за формирането им.

7. В предложените изменения на чл.77, ал.8 е записано, че оценката на институционалната акредитация на висшите училища се формира като среднопретеглена стойност на последно дадените оценки по всички професионални направления и специалности от регулираните професии. В мотивите към проекта на ЗИД е посочено, че оценката се формира като средноаритметична стойност от тези оценки. Следва да се уточни как точно ще се формира оценката за институционална акредитация.

8. По отношение на измененията, свързани със срока на валидност на програмната и институционална акредитация, предвид обема на материалите, които трябва да бъдат

подготвяни поотделно за всяко професионално направление и специалност от регулираните професии, считаме за целесъобразно срокът да е шест години.

Предвид изложеното, предлагаме да отпаднат всички изменения и допълнения, свързани със:

1. Политика за развитие на висшето училище, съвместно разработвана от заинтересованите страни и утвърждавана от министъра на образованието и науката;
2. Договора за управление, който ще бъде сключван между ректора и министъра на образованието и науката;
3. Представител на общината да е член на Съвета на настоятелите;

Предлагаме следните изменения и допълнения:

1. Изречение първо на чл.26, ал.3 да добие следния вид:

„ Общото събрание на факултета се състои от членове на академичния състав, от представители на административния персонал, на студентите и докторантите във факултета.“

2. Оценката за институционална акредитация да се актуализира със всяка нова оценка от програмна акредитация на специалност от регулираните професии/професионално направление.

3. Оценката за институционална акредитация да е среднопретеглена, като теглото на отделните специалности от регулираните професии/професионални направления да се определя в зависимост от броя обучавани студенти по същите.

4. Срокът на валидност на програмната и институционалната акредитация да е шест години.

Модернизацията и повишаване качеството на висшето образование следва да бъде приоритет при определяне на насоките на развитие на Република България през следващите години. Качествено обучение във висшите училища, отговарящо на съвременните световни критерии и тенденции е необходимо условие за интегрирането на страната ни в европейската общност като пълноправен партньор.

Устойчивото и последователно нормативно регулиране на висшето образование е необходима предпоставка за неговото развитие. Законът за висшето образование и към момента предоставя достатъчно възможности за създаване на добра организация на дейността на висшите училища и на контрол от страна на държавата, поради което не считаме за необходимо въвеждането на допълнителни механизми.

